

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณมูรติ. (2548). *การศึกษาและสาระสำคัญของชีวิต*. แปลโดยนวลคำ จันภา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิอันวีภษา.

กลุ่มจิตวิวัฒน์. (2548). *จิตผลิบาน: อ่อนโยนต่อชีวิต อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

กอบแก้ว นโมทัยพิบูลย์. (2551). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอน: กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. ใน *การประชุมวิชาการประจำปีเรื่อง จิตตปัญญาศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์*, หน้า 57-75. 31 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2551 ณ โรงแรมรามาคาร์เด้นท์ กรุงเทพมหานคร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัคเชล มีเดีย.

โครงการเอกสารวิชาการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 1. (2552). *หยั่งราก: ก้าวแรกของจิตตปัญญาศึกษาในสังคมไทย*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

โครงการเอกสารวิชาการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 2. (2552). *จิตตปัญญาศึกษาคืออะไร*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

โครงการเอกสารวิชาการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 5. (2552). *รวมคำสอนแนวทางการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรรุพพรณ กุลดิลก และคณะ. (2549). *จิตตปัญญา (Contemplative Education)*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

จิรัฐกาล พงศ์ภาคเธียร. (2545). *การพัฒนา รูปแบบโรงเรียนที่เน้นความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิรัฐกาล พงศ์ภาคเธียร. (2550). *การวิจัยและพัฒนาจิตตปัญญาศึกษาในอุดมศึกษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2551). *กล้าที่จะก้าวข้าม*. กรุงเทพฯ: สาขาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรินทร์ พุ่มเกษม. (2549). *การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธ: การวิจัยพหุ กรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอดิสร จันทรสุข. (2552). *ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการ เปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนการจัดตบัญญา*. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์. (2551). *ศิลปะการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงแนวจิตตปัญญา*. ใน *การประชุมวิชาการประจำปีเรื่อง จิตตปัญญาศึกษาศึกษาการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์*, หน้า 139-167. 31 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2551 ณ โรงแรมรามามาการ์เด็นท์ กรุงเทพมหานคร.
- ป. อ. ปยุตโต. (2547). *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ป. อ. ปยุตโต. (2548). *สุขภาพของศรีรวมแนวพุทธ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- ประเวศ วะสี. (2545). *วิถีมนุษย์ในศตวรรษที่ ๒๑: สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ประเวศ วะสี. (2550). *ระบบการเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤตแห่งยุคสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์ ร่วมด้วยช่วยกัน.
- ประเวศ วะสี. (2550). *มหาวิทยาลัยกับจิตตปัญญาศึกษาและไตรยางค์แห่งการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีดา เรื่องวิชาการ. (2547). *งาน พลังกลุ่ม และความสุข: แนวทางการบริหารแบบพุทธสำหรับ องค์การเปลี่ยนแปลงสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.
- แผนงานพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2551). *คู่มือการเรียนการสอน หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ประจำปีการศึกษา 2551-2552*. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงษ์ธร ตันติฤทธิศักดิ์. (2549). *ผู้ประกอบการไทยกับกระบวนการพัฒนาจิต: การศึกษาด้วยพหุ วิธีวิทยานุกรณาการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมและมนุษยวิทยา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2536). *พุทธศาสนากับพัฒนามนุษย์*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2542). *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.
- พระราชวรมุนี. (2529). *พุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- พระพยอม กัลยาโณ. (2534). พุทธธรรมนำทางสร้างสุข. กรุงเทพฯ: คูรุสภา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วศิน อินทสระ. (2534). ปัญหาน่าสนใจทางพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์หามกุฏราชวิทยาลัย.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2548). การใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) เพื่อสร้างองค์กรใฝ่เรียนรู้ (Learning Organization). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายใจ.
- วิจักขณ์ พานิช. (2548). การเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ จิตผลิบาน: อ่อนโยนต่อชีวิต อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- วิจักขณ์ พานิช. (2550). การเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สอนเงินมีมา.
- วิจักขณ์ พานิช. กล้าที่จะเจ็บ. โฟสต์ทูเดย์ (7 ตุลาคม 2550): 8.
- วิศิษฐ์ วังวิญญู. (2548). สุนทรียสนทนา. กรุงเทพฯ: สอนเงินมีมา.
- วีระ สมบูรณ์. (2545). อริยวินัยสำหรับคริสต์ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โกมลคิมทอง.
- ประเวศ วะสี. (2545). วิถีมนุษย์ในศตวรรษที่ ๒๑: สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สถาบันเด็กและมูลนิธิเด็ก โครงการรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ (Media Literacy for Health). เด็กเล่นกับใครและเล่นอะไร: มิติด้านสุขภาพกาย ใจ และสังคม. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.childthai.org/cic3/E-416.htm> [2551, พฤศจิกายน 15]
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2531). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมน อมรวีวัฒน์. (2530). การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- สมน อมรวีวัฒน์. (2545). บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2549). ทางเลือกอุดมศึกษาเพื่อความเป็นไท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน). (2526). หลักพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- หฤทัย อนุสรราชกิจ. (2549). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิดการศึกษาเด็กอย่างใคร่ครวญ เพื่อปรับเปลี่ยนมุมมองและการปฏิบัติของครูการศึกษาปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). *คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คุณค่าความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ภาษาอังกฤษ

- Cottingham, M. (2005). Developing spirituality through the use of literature in history education. *International Journal of Children's Spirituality* [Online]. 2005. Available from: <http://www.contemplativemind.org/programs/academic/syllabi/cottingham.pdf> [2008, November 4]
- Hill, C., Herndon, A., & Karpinska, Z. (2006). *Contemplative practices: Educating for peace and tolerance*. Teachers College Record, volume 108 Number 9 (September 2006): 1768-1779.
- Hart, T. (2004). Opening the Contemplative Mind in the Classroom. *Journal of Transformative Education* 2 (January 2004): 29-30.
- Trousdale, A.M. (2004). Black and white fire: The interplay of stories, imagination, and children's spirituality. *International Journal of Children's Spirituality* [Online]. 2004. Available from: <http://www.contemplativemind.org/programs/academic/syllabi/trousdale.pdf> [2008, November 4]
- Wilber, K. (2006). *Integral Spirituality: A Startling New Role for Religion in the Modern and Postmodern World*. Boston: Integral Books.
- Yihong, Fan. (2002). *From holistic worldview to holistic education: Cross-boundary journeys of educators toward integrative learning and integral being. (Ecuador, Vietnam)*. Doctoral dissertation, Department of Organizational Behavior Faculty of Education Massachusetts Amherst University.
- Zajonc, A. (2006). *Love and knowledge: Recovering the heart of learning through Contemplation*[Online]. Available from: http://www.amherst.edu/magazine/issues/04spring/eros_insight/ [2006, January 14]

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
จดหมายขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(๒๗๕๕)/ว.๔๗๓

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชาติ พวงสำลี

สิ่งที่แนบมาด้วย ๑. แนวทางการศึกษาวิทยานิพนธ์

๒. แผนการศึกษาภาคสนาม

เนื่องด้วย นางสาววิชญา ผิวคำ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “กรณีศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้บนฐานแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในอุดมศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นางสาววิชญา ผิวคำ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชา

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร ๐-๒๒๑๘-๒๕๗๘

ภาคผนวก ข
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง
Master of Arts Program in Contemplative Education and Transformative Learning

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

ภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Contemplative Education and Transformative Learning

2. ชื่อปริญญา

ชื่อภาษาไทย

ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

ชื่อย่อ : ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

ชื่อภาษาอังกฤษ

ชื่อเต็ม : Master of Arts

(Contemplative Education and Transformative Learning)

ชื่อย่อ : M.A.

(Contemplative Education and Transformative Learning)

3. หน่วยงานรับผิดชอบ

3.1 ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

4. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.1 ปรัชญาของหลักสูตร

บัณฑิตเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ ใฝ่เรียนรู้ ฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องและสมดุลทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ มีความสามารถ ทักทะไปใช้ในการส่งเสริมให้เกิด

การเปลี่ยนแปลง ผู้ปัญญา และความรักความเมตตา ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน องค์กร และสังคม บนพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่

4.2.1 มีความเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ ใฝ่เรียนรู้ฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง และสมดุลทั้งกาย ใจและจิตวิญญาณ

4.2.2 สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล ชุมชน องค์กร และสังคม

4.2.3 มีความตระหนัก เข้าใจ และภาคภูมิใจในบทบาท ภาระหน้าที่ คุณค่าและความสำคัญในวิชาชีพของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ

1. กำหนดการเปิดสอน

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551

2. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

6.1 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา

6.2 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50

6.3 ผู้ที่มีคุณสมบัติอื่นนอกเหนือจากเกณฑ์ข้อ 6.1, 6.2 อาจได้รับการพิจารณา คัดเลือกให้สมัครเข้า ศึกษาตามดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณบดีบัณฑิต วิทยาลัย

7. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

ใช้วิธี 1) การสอบข้อเขียน และ 2) สอบสัมภาษณ์หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรกำหนด การพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าศึกษาชั้นสุดท้ายให้อยู่ในดุลย พินิจของคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

8. ระบบการศึกษา

8.1 ใช้ระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตทวิภาค

8.2 การคิดจำนวนหน่วยกิต

8.2.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อย กว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

8.2.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30-45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

8.2.3 การฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึก ศึกษาดูงาน ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

8.2.4 วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาการศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

9. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ไม่เกิน 2 ปีการศึกษา

10. การลงทะเบียนเรียน

10.1 นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนแบบเต็มเวลา (full time)

10.2 จำนวนหน่วยกิตในการลงทะเบียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ หรือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

11. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

11.1 การวัดผล การวัดผลเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

11.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

(1) ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต โดยต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00

(2) ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

(3) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ) และสอบผ่านปากเปล่าขั้นสุดท้าย ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

(4) ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม

12. อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตารางที่ 1 รายชื่ออาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ	สังกัด
*1. ผศ. กอบแก้ว มโนมัยพิบูลย์	B.Eng. (Civil Engineering), M.Eng. (Architecture and Civil Engineering), Dr.P.H. (Environmental Science)	คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
*2. ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน	ก.ศบ. (คณิตศาสตร์- ภาษาอังกฤษ), M.Ed. (Educational Psychology), Ph.D. (Philosophy of Education/ Futures Studies)	ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
*3. อ.ดร.จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร	อ.บ. (ภาษาอังกฤษ), ศษ.ม. (บริหารการศึกษา), ค.ด. (พัฒนศึกษา)	ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
*4. อ.ดร.หิมาพรรณ รักแตงาม	บธ.บ. (การบัญชี), บช.ม. (การบัญชีการเงิน), M.B.A (General Management), อ.ม. (การแปล), Ph.D (Buddhist Studies)	ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
*5. อ.ดร.ศักดิ์ชัย อนันต์ตรีชัย	B.A. (Advertising), M.A. (Theatre Studies), M.B.A. (Management), Ph.D (Buddhist Studies)	ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ	สังกัด
6. ผศ. นพ.ธนา นิลชัยโกวิทย์	พ.บ., วุฒิปัตริจิตเวชศาสตร์	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารินทร์
7. ผศ. ปาริชาติ สุวรรณบุผา	ค.บ. (การศึกษา), อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ), Th.M. (Systematic Theology), A.M.R.S. (Religious Studies), Ph.D. (Systematic Theology)	คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเหตุ * อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

13. อาจารย์พิเศษ

หลักสูตรจะพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆ เป็นอาจารย์พิเศษ ดังนี้

๑. พระไพศาล วิสาโล
๒. พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี
๓. ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี
๔. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
๕. ศาสตราจารย์ระพี สาคริก
๖. ศาสตราจารย์พรชัย มาตังคสมบัติ
๗. ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช
๘. ศาสตราจารย์นายแพทย์ประสาน ต่างใจ
๙. รองศาสตราจารย์ประกายภัทร นิยม
๑๐. รองศาสตราจารย์โสรัจ โพิธแก้ว
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุมพล พูลภัทรชีวิน
๑๓. อาจารย์ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม
๑๔. อาจารย์อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

- ๑๕. อาจารย์อมรวิทย์ นาครทรรพ
- ๑๖. นายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์
- ๑๗. อาจารย์ทรงพล เจตนาวณิชย์
- ๑๘. อาจารย์ณัฐพิศ วังวิญญู
- ๑๙. อาจารย์อมรา สาขากร
- ๒๐. อาจารย์มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ
- ๒๑. อาจารย์ชลลดา ทองทวี
- ๒๒. อาจารย์อดิสร จันทรสุข

14. จำนวนนักศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับ

ปีการศึกษา	2551	2552	2553	2554	2555
จำนวนที่คาดว่าจะรับ	20	20	20	20	20
จำนวนสะสม	-	40	40	40	40
จำนวนที่คาดว่าจะจบ	-	20	20	20	20

15. สถานที่และอุปกรณ์การสอน

ใช้สถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอนของศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล และของเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา เช่น วัดป่าสุคะโต สถาบันอาศรมศิลป์ สถาบันขวัญเมือง เสริมสิขาลัย มูลนิธิสวนพุทธธรรม สถาบันการศึกษาสัตยาไส วัดญาณเวศุทวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย เครือข่ายจิตอาสา เป็นต้น

16. ห้องสมุด

16.1 ห้องสมุดในเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา มีตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนี้ ประมาณ 700 เล่ม

16.2 สำนักหอสมุดและห้องสมุดของคณะ/สถาบันต่าง ๆ มีตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนี้ประมาณ 1,000 เล่ม วารสาร/นิตยสาร 100 ฉบับ ที่นักศึกษาสามารถใช้อ้างอิงได้ และนักศึกษาสามารถใช้ระบบสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือซีดี-รอม หรือระบบสารสนเทศอื่น ๆ ที่ให้บริการ

17. งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตตลอดหลักสูตรประมาณคนละ 170,000 บาท

18. หลักสูตร

18.1 จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต

18.2 โครงสร้างหลักสูตร

จัดการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 หลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก (2) ดังนี้

18.2.1	หมวดวิชาบังคับ	19	หน่วยกิต
18.2.2	หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
18.2.3	วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต
	รวมไม่น้อยกว่า	37	หน่วยกิต

18.3 รายวิชาในหลักสูตร

18.3.1 หมวดวิชาบังคับ 19 หน่วยกิต

			หน่วยกิต
			(บรรยาย-ปฏิบัติ/ภาคสนาม-ศึกษาด້วยตนเอง)
จศจป	500	จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง	3(2-2-5)
CECT	500	Contemplative Education and Transformative Learning	
จศจป	501	ทัศนะต่อโลกและปัญญาในการใช้ชีวิต	3(1-4-4)
CECT	501	Worldview and Wisdom in Living	
จศจป	502	ชุมชน จิตวิญญาณ และการเปลี่ยนแปลง	3(2-2-5)
CECT	502	Community, Spirituality and Transformation	
จศจป	503	การปฏิบัติภาวนา ๑	1(0-3-1)
CECT	503	Meditation Practicum I	
จศจป	504	ระเบียบวิธีวิจัย	3(1-4-4)
CECT	504	Research Methodology	
จศจป	505	ศิลปะแห่งการจัดกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลง	3(1-4-4)
CECT	505	The Arts of Transformative Facilitation	
จศจป	506	การศึกษาอิสระ	1(0-3-1)

CECT 506	Independent Studies	
จศจป 507	การปฏิบัติภาวนา ๒	2(0-6-3)
CECT 507	Meditation Practicum II	

18.3.2 หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จศจป 510	การสนทนาอย่างลึกซึ้ง	3(2-2-5)
CECT 510	Dialogue	
จศจป 511	หัวข้อคัดสรร	3(0-6-3)
CECT 511	Selected Topics	
จศจป 512	กระบวนการกลุ่ม	3(2-2-5)
CECT 512	Group Process	
จศจป 513	จิตวิทยาแบบจิตตปัญญาแนวพุทธ	3(2-2-5)
CECT 513	Buddhist Contemplative Psychology	
จศจป 514	การเปลี่ยนแปลงองค์กร	3(2-2-5)
CECT 514	Organization Transformation	

นอกจากรายวิชาดังกล่าวนี้แล้ว นักศึกษาสามารถเลือกลงทะเบียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาอื่น ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหิดลและสถาบันอื่น ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

18.3.3 วิทยานิพนธ์

จศจป 698	วิทยานิพนธ์	12(0-48-0)
CECT 698	Thesis	

18.3.4 โครงการวิจัยของหลักสูตร

โครงการวิจัยของหลักสูตร เช่น กระบวนการเรียนรู้ในแนวทางจิตตปัญญาศึกษา เครื่องมือหรือรูปแบบการเรียนรู้ เช่น จิตตศิลป์ สุนทรียสนทนา การปฏิบัติภาวนา ความเป็นผู้นำและพลวัตกลุ่ม การศึกษาด้านศาสนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาสุขภาพในมิติทางจิตวิญญาณ การพัฒนาจิต การพัฒนามนุษย์ สุขภาพ กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้านจิตตปัญญาศึกษา เป็นต้น

18.4 ความหมายของรหัสวิชา

ตัวอักษร 4 หลัก มีความหมายดังนี้

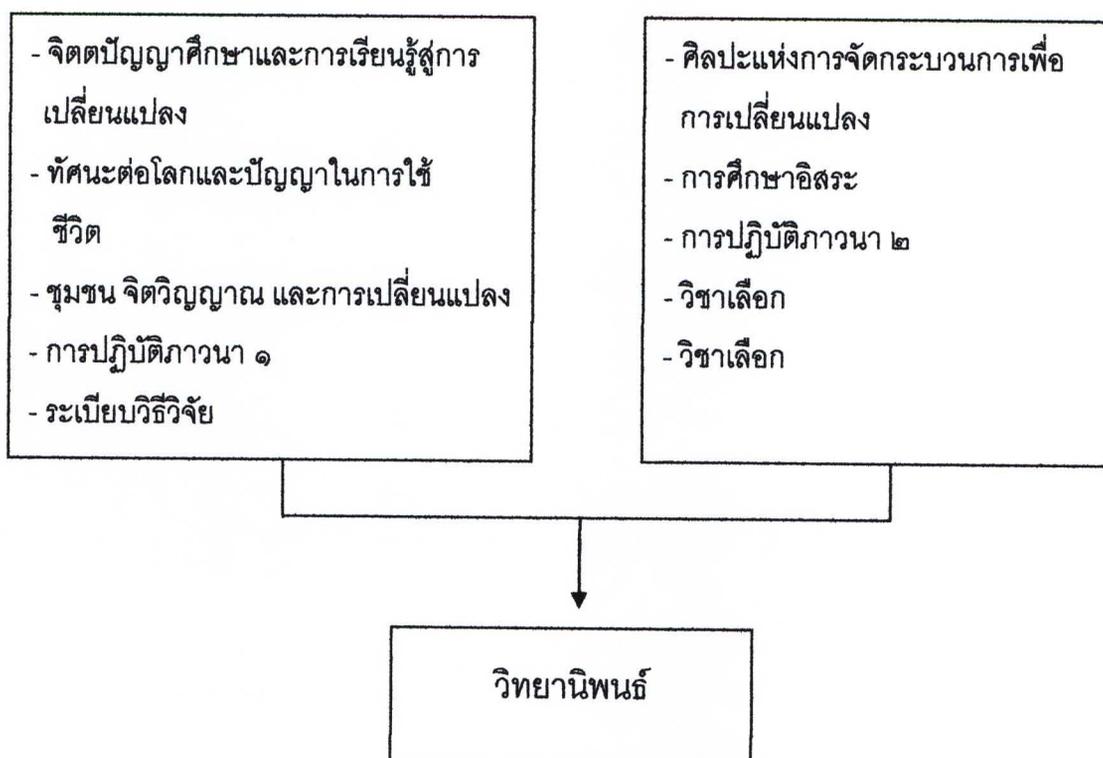
ตัวอักษร 2 หลักแรก เป็นอักษรย่อของคณะ/สถาบันที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน จศ (CE) หมายถึง ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา

ตัวอักษร 2 หลักต่อมา เป็นอักษรย่อของสาขาวิชาที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน จป (CT) หมายถึง จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

ตัวเลข 3 หลัก คือ 5XX และ 6XX

แสดงวิชาเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา

18.5 แผนภูมิแสดงแผนการศึกษา

แผนภาพที่ 1 แผนการศึกษาและรายวิชาสาขาจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

18.6 แผนการศึกษา

ตารางที่ 3 รายวิชาภาคการศึกษาที่ 1

ชั้นปี	ภาคการศึกษาที่ 1 (มิ.ย.-ต.ค.)		
1	จศจป 500	จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง	3(2-2-5)
	จศจป 501	ทักษะต่อโลกและปัญญา ในการใช้ชีวิต	3(1-4-4)
	จศจป 502	ชุมชน จิตวิญญาณ และการเปลี่ยนแปลง	3(2-2-5)
	จศจป 503	การปฏิบัติภาวนา 1	5(0-3-1)
	จศจป 504	ระเบียบวิธีวิจัย	3(1-4-4)
		รวม 13	หน่วยกิต
2	จศจป 698	วิทยานิพนธ์	6(0-24-0)
		รวม 6	หน่วยกิต

ตารางที่ 4 รายวิชาภาคการศึกษาที่ 2

ชั้นปี	ภาคการศึกษาที่ 2 (พ.ย.-มี.ค.)		
1	จศจป 505	ศิลปะแห่งการจัดกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลง	3(1-4-4)
	จศจป 506	การศึกษาอิสระ	1(0-3-1)
	จศจป 507	การปฏิบัติภาวนา 2	2(0-6-3)
	xxxx xxx	วิชาเลือก	3(x-x-x)
	xxxx xxx	วิชาเลือก	3(x-x-x)
		รวม 12	หน่วยกิต
2	จศจป 698	วิทยานิพนธ์	6(0-25-0)
		รวม 6	หน่วยกิต

18.7 คำอธิบายรายวิชา

18.7.1 หมวดวิชาบังคับ 19 หน่วยกิต

หน่วยกิต

(บรรยาย-ปฏิบัติ/ภาคสนาม-ศึกษาด้วยตนเอง)

- จศจป 500 จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง** 3(2-2-5)
CECT 500 Contemplative Education and Transformative Learning
 การปฏิบัติขั้นพื้นฐานในเรื่องการปฏิบัติแนวจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ประวัติศาสตร์ของจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การมีประสบการณ์ตรงในการปลูกฝังคนเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ ความรักความเมตตา และความคิดเชิงวิพากษ์ กระบวนการกลุ่ม การบูรณาการการปฏิบัติขั้นพื้นฐานการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ร่วมสร้างสรรค์สังคม และใส่ใจสิ่งแวดล้อม การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- จศจป 501 ทักษะต่อโลกและปัญญาในการใช้ชีวิต** 3(1-4-4)
CECT 501 Worldview and Wisdom in Living
 ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของทักษะต่อโลกและทักษะต่อชีวิต ปัญญาและญาณทัศนะ สุนทรียภาพของชีวิตผ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัยและวรรณกรรมท้องถิ่น ปรัชญาจากชุมชนปฏิบัติ กรณีศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น สิทธิของชนชายขอบ ความรุนแรงและสันติวิธี ปรัชญาและการให้คุณค่าจากมุมมองศาสนาตะวันออกและตะวันตก การใช้ชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์และระบบทุนนิยม สังคมแห่งปัญญา ความรัก และสุนทรียภาพท่ามกลางความหลากหลาย: มุมมองจากทฤษฎีระบบ ประสาทวิทยา ทฤษฎีกายาและควอนตัมฟิสิกส์
- จศจศ 502 ชุมชน จิตวิญญาณ และการเปลี่ยนแปลง** 3(2-2-5)
CECE 502 Community, Spirituality and Transformation
 บริบททางสังคม และความเปลี่ยนแปลงทางโลก ประชาธิปไตยตัวแทน และประชาธิปไตยโดยภาคพลเมือง ทูตทางสังคม และวัฒนธรรมชุมชน และประชาสังคม การมีส่วนร่วม และการแปลงความขัดแย้ง การเป็นผู้นำ และการคิดอย่างเป็นระบบ การพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม การเรียนรู้กับชุมชนในสถานการณ์จริง การแสดงออกของตน เพื่อการตรวจสอบการแปลงภายใน

จศจป 503 การปฏิบัติภาวนา 1 1(0-3-1)

CECT 503 Meditation Practicum I

การปฏิบัติภาวนาในชีวิตประจำวัน การฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาสติ การฝึกเฝ้าสังเกตและดูแล ตนเองทั้งกายใจอย่างใคร่ครวญ การใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นเครื่องมือแห่งการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การสังเกตอารมณ์ ความสามารถในการจดจำอารมณ์

จศจป 504 ระเบียบวิธีวิจัย 3(1-4-4)

CECT 504 Research Methodology

กระบวนการค้นคว้าวิจัย ญาณวิทยา ภววิทยา ระเบียบวิธีวิจัยที่อาศัยแนวทางจิตตปัญญา ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายสำหรับจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การตั้งคำถามวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การออกแบบงานวิจัย การค้นหาวิธีการวิจัยและเครื่องมือวิจัยที่เหมาะสม การเก็บ ข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายสรุปผลวิจัย การรายงานผล

จศจป 505 ศิลปะแห่งการจัดกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลง 3(1-4-4)

CECT 505 The Arts of Transformative Facilitation

วิชาบังคับก่อน จศจป 500 จศจป 501 จศจป 503

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ หลักการพื้นฐานของการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา การเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์และรับรู้ธรรมชาติของผู้เรียน พลวัตกลุ่ม การสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมจากสมาชิกกลุ่ม ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ การออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเองในการเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการออกแบบการเรียนรู้และการเป็นผู้จัดกระบวนการการเรียนรู้ การวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางเฉพาะตนในการเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้

จศจป 506 การศึกษาอิสระ 1(0-3-1)

CECT 506 Independent Studies

การค้นคว้าด้วยตัวเองในหัวข้อด้านจิตตปัญญาศึกษา และการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงที่ เกี่ยวเนื่องกับความสนใจของผู้เรียน การพัฒนาโครงงานวิจัยภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

- จศจป 507 การปฏิบัติภาวนา 2** 2(0-6-3)
CECT 507 Meditation Practicum II
วิชาบังคับก่อน จศจป 503
 การพัฒนาจิตใจแนวจิตตปัญญา อาทิ การฝึกสมาธิ การปลีกวิเวก ที่สะท้อน
 ความสนใจของนักศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

18.7.2 หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

หน่วยกิต

(บรรยาย-ปฏิบัติ/ภาคสนาม-ศึกษาด้วยตนเอง)

- จศจป 510 การสนทนาอย่างลึกซึ้ง** 3(2-2-5)
CECT 510 Dialogue
 หลักการ วัตถุประสงค์ ประเภท กระบวนการ และข้อตกลงของกระบวนการ
 สนทนาอย่างลึกซึ้ง กระบวนทัศน์ที่มีผลต่อการจัดกระบวนการ ท่าทีของศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม
 ที่มีต่อศาสนาอื่น ความเคลื่อนไหวของกระบวนการสนทนาอย่างลึกซึ้งในระดับประเทศและระดับ
 นานาชาติ การสนทนาอย่างลึกซึ้งเพื่อการลดปัญหา ความขัดแย้ง เพื่อความสุขสงบทั้งภายนอก
 และภายใน
- จศจป 511 หัวข้อคัดสรร** 3(0-6-3)
CECT 511 Selected Topics
 การค้นคว้าเชิงลึกในหัวข้อด้านจิตตปัญญาศึกษา และการเรียนรู้สู่การ
 เปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของผู้เรียน ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา
 และหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิภายในชุมชน หรือตามสำนักคิดและสถานปฏิบัติต่าง ๆ
- จศจป 512 กระบวนการกลุ่ม** 3(2-2-5)
CECT 512 Group Process
 การสำรวจเชิงทฤษฎีและปฏิบัติด้านกระบวนการกลุ่มในฐานะ "ชุมชนเชิงลึก"
 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มและชุมชน ซึ่งรวมทฤษฎีของ Schutz, Tuckman, Bion, Peck และอื่น ๆ การ
 พัฒนาความเข้าใจระดับภาพรวมด้านความขัดแย้ง การทำงานมุ่งเป้าหมายเปรียบเทียบกับกลุ่ม
 กระบวนการ แบบแผนการสื่อสาร การครอบงำและอิทธิพล การแก้ไขอุปสรรคของ "ชุมชนเชิงลึก"

จศจป 513 จิตวิทยาแบบจิตตปัญญาแนวพุทธ 3(2-2-5)
CECT 513 Buddhist Contemplative Psychology
 อริยสัจสี่ของพระพุทธเจ้า การประยุกต์ใช้อริยสัจสี่ในการทำความเข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น และในการพัฒนาปัญญาและความเมตตา มุมมองต่อสุขภาพในสถานะสภาวะในตนที่ไร้เงื่อนไข มิฉาติปฏิฐิติที่เป็นอุปสรรคในการสัมผัสสุขภาพะในตน การศึกษาไตรลักษณ์ การศึกษาพื้นฐาน 4 ประการของการเจริญสติ การฝึกปฏิบัติวิปัสสนาในฐานะเครื่องมือในการศึกษาตนเอง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และจิตวิญญาณ เครื่องมือในการปฏิบัติเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสังคมที่มีปัญญายิ่งขึ้น

จศจป 514 การเปลี่ยนแปลงองค์กร 3(2-2-5)
CECT 514 Organization Transformation
 การเตรียมนักศึกษาให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กรและสังคม ความรู้และเทคนิคของการเปลี่ยนแปลงคนและองค์กรโดยวิธีการเชิงประเพณีนิยมและเชิงจิตตปัญญา การเน้นการสัมผัสและเรียนรู้ของแต่ละคนเพื่อการเปลี่ยนแปลงผู้อื่นต่อไป พื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมองค์กร การพัฒนาองค์กรและการบริหารการเปลี่ยนแปลง และจิตตปัญญาศึกษา

18.7.3 วิทยานิพนธ์

หน่วยกิต

(บรรยาย-ปฏิบัติ/ภาคสนาม-ศึกษาด້วยตนเอง)

จศจป 698 วิทยานิพนธ์ 12(0-48-0)
CECT 698 Thesis
 หัวข้อวิทยานิพนธ์ด้านจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจทฤษฎีที่ลึกซึ้งสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิจัยอยู่บนพื้นฐานการวิจัยเชิงสาเหตุ หลักฐานข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์และเป็นต้นแบบ ภายใต้ความเห็นชอบร่วมกันและคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

19. การประกันคุณภาพหลักสูตร

19.1 การบริหารหลักสูตร

การจัดการศึกษาอยู่ภายใต้เกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และการกำกับดูแลโดยคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมี

คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และประเมินหลักสูตร เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

19.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและวิจัย

หลักสูตรสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับเงินทุนสนับสนุนบางส่วนหรือทั้งหมด ทั้งในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ นักศึกษาสามารถใช้สถานที่และอุปกรณ์ในเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา ตัวอย่างเช่น สถาบันอาศรมศิลป์ สถาบันขวัญเมือง เสนมศึกษาลัย มูลนิธิสวนพุทธธรรม สถาบันการศึกษาสัตยาไส วิทยาลัยนานาชาติวัน มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เครือข่ายจิตอาสา เป็นต้น

19.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

19.3.1 มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำนักศึกษาโดยจัดให้มีระบบอาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ในสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาไม่เกิน 1:5 โดยมีการพบปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ

19.3.2 กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการสัมมนา การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอของนักศึกษาและงานที่ได้รับมอบหมาย

19.3.3 นักศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาดูงาน การปฏิบัติงานจริงในเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา

19.4 ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตจากหลักสูตรนี้จะพัฒนาคุณภาพภายในตนเอง มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกของตนเอง องค์กร ชุมชน และสังคม ลักษณะของบัณฑิตเช่นนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข หลักสูตรจะจัดให้มีการสำรวจติดตามประเมินผลบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

20. การเปิดสอนหลักสูตรนี้ของมหาวิทยาลัยอื่นในประเทศไทย

ไม่มี

21. ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

คณะ/สถาบันต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดลและสถาบันอาศรมศิลป์เป็นแกนหลัก โดยมีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายการทำงานในอนาคต ประกอบด้วยองค์กรต่าง ๆ อาทิ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันการศึกษาสัตยาไส สถาบันขวัญเมือง สมาคมนักกษัตริย์ไทย เสนมศึกษาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน (ประเทศไทย) มูลนิธิสวนพุทธธรรม สัมมาสิกขา เครือข่าย การศึกษาแนววอลดอร์ฟ หมู่บ้านสบลาน จ.เชียงใหม่ วัดป่าสุคะโต เสถียรธรรมสถาน โครงการ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม มหาวิทยาลัย นาโรปะ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

22. ความต้องการของนักศึกษาที่จบหลักสูตร

บัณฑิตจะตอบสนองต่อนโยบายของประเทศไทยในด้านการสนับสนุนการ พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านใน ซึ่งจะเป็นที่ความต้องการขององค์กร และชุมชนที่หลากหลาย

23. การพัฒนาหลักสูตร

23.1 ดัชนีบ่งชี้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสำหรับหลักสูตรนี้ คือ

23.1.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร : จำนวนนักศึกษา เท่ากับ 1:5

23.1.2 จำนวนผลงานทั้งการบริการวิชาการและวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

เผยแพร่ โดยอาจารย์ประจำ หรือนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 เรื่องต่อปี

23.2 กำหนดการประเมินหลักสูตรตามดัชนีบ่งชี้ข้างต้นทุก ๆ ระยะ 5 ปี กำหนดการประเมินครั้งแรก ปี พ.ศ. 2555

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกต

รูปแบบการจัดการเรียนรู้บนฐานแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาในอุดมศึกษา

.....

๑. สภาพและบริบททั่วไป

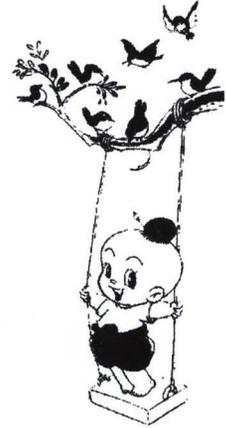
- ☼ สภาพแวดล้อมภายใน
- ☼ สภาพแวดล้อมภายนอก

๒. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ☼ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ☼ บทบาทของครูผู้จัดการเรียนรู้
- ☼ บทบาทของผู้เรียน

๓. คุณลักษณะของผู้เรียน

- ☼ สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในช่วงเวลาต่างๆ ในการทำกิจกรรม และพฤติกรรมในระหว่างการจัดการเรียนรู้

....

แนวทางการสัมภาษณ์และสนทนา

๑. กระบวนการจัดการเรียนรู้บนฐานแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีรูปแบบและลักษณะการดำเนินการเป็นอย่างไร

- ปรัชญาและหลักการของการจัดการเรียนรู้คืออะไร
- จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้คืออะไร
- ลักษณะและวิธีการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร
- บทบาทของผู้จัดการเรียนรู้และผู้เรียนเป็นอย่างไร
- วิธีการวัดและประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้มีวิธีการใดบ้าง อย่างเป็นอย่างไร

๒. กระบวนการเรียนรู้บนฐานแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีผลต่อการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนหรือไม่ อย่างเป็นอย่างไร

แบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสนทนา
เรื่อง...การจัดการเรียนรู้พื้นฐานแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
และผลการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สถานที่.....วัน-เวลา.....

ผู้ให้สัมภาษณ์ / ผู้ร่วมสนทนา

1.....	6.....
2.....	7.....
3.....	8.....
4.....	9.....
5.....	10.....

ประเด็นการสัมภาษณ์ / การสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววิชญา ผิวคำ เกิดเมื่อวันอังคารที่ 19 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2528 ที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนอรุโณทัยลำปาง และระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยลำปาง สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เกียรตินิยม อันดับหนึ่ง สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2549 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2550

